

Prosjektets navn	Alle kan formidle
Føringer	
Tilskuddsmottaker	
Bakgrunn og prosjektgjennomføring	Våre formidlere, Elin Amundsen og Ylva Sjaastad har vært drivere for dette prosjektet, men har fått god hjelp av barnebibliotekar Anders Aasheim og biblioteksjef Gjertrud Øvland. Planen var at prosjektet «Alle kan formidle» skulle bestå av følgende tiltak: - Kurs for barnehageansatte i muntlig fortellerkunst. - Formidling av gode billedbøker til de ansatte i barnehagen. - Kurs og bokformidling vil bli filmet og gjort digitalt tilgjengelig på bibliotekets YouTube kanal - Lesestund for barnehagebarn i biblioteket. - «Eventyrsirkel» i biblioteket med barnehagebarn og foreldre. - Levende fortellerstund for barnehagebarn og foreldre i biblioteket. Håpet var å få til en flerspråklig fortellerstund også. Gjennomføring: Elin A og Ylva tok kontakt med alle de kommunale barnehagene i kommunen med forespørsel om samarbeid. Tre barnehager responderte direkte, nemlig Løvenstad, Løvli og Torva barnehage. Vi valgte dermed dem ut som våre tre pilotbarnehager. Leder for barnehagenes nettverk luftet også dette på møtet og alle barnehagene var interessert i få fortellerstunder/lesestunder til barnehagene og foreslo at vi kunne lage en turne. Dette ble imidlertid for tidkrevende som en del av piloten, men vi håper å kunne gjennomføre dette i tider på året da vi ikke er så aktive med skolebesøk, det kan være august, desember, april, mai og/eller juni. DEL 1: Fortellerkurs i barnehagene Fra søknaden: <i>- Kurs for barnehageansatte i muntlig fortellerkunst. Vi ønsker å gi de ansatte kompetanse for gode fortellerstunder. Ved hjelp av erfaringene til vår formidler, Ylva, velger vi å legge vekt på fortellerkunst da vi tror det kan være nyttige verktøy for de ansatte. Dette er spesielt viktig for ansatte med norsk som andrespråk, men som ved hjelp av fortellerteknikker likevel kan gi barna gode og viktige opplevelser. Innholdet kan være eventyr, historier fra eget liv, eller fantasifortellinger som man finner på selv eller sammen med barna.</i> Gjennomføring:

Den faglige delen av fortellerkurset ble utviklet av Ylva, mens Elin A var viktig som et ytre øye, drole-partner og assistent under kurset. På denne måten fikk Elin A også opplæring i fortellerkunst. Etter gjennomføringen gikk Elin og Ylva sammen gjennom alle fortellerøvelsene på kurset da de øvde inn fortellerstunden "Rotteprinsessen" som siden ble vist i barnehagene.

Rammer:

Barnehagene ga uttrykk for at den beste måten å få dette til praktisk i deres hverdag, var å holde kurset på deres personalmøte på kveldstid. Tidsrammen var da mellom 2,5 og 3 timer. Antall deltakere lå rundt 20 personer per kurs.

Kurset var tredelt:

Den første delen besto av å bli litt kjent, trygge på hverandre og å få kontakt med egne minner og motivasjon knyttet til fortelling og lesing. Minnene ble delt i sirkelen og deltakerne var allerede i gang å fortelle.

Den andre delen besto av fantasifortelling. Vi jobbet med det fantastiske binomium (å bruke to motsetninger til å trigge i gang en historie) og ringfortelling der vi laget en historie sammen i sirkelen. Denne delen var livlig og ivrig gjennomført av deltakerne med mye humor og latter.

I den tredje delen fikk alle velge seg hvert sitt enkle eventyr og de gjorde fortellerøvelser i ulike par-konstellasjoner for å lære eventyrets skjelett og å finne sine egne bilder og ord til historien så den ble individuell.

Elin A som gikk inn i øvelsene og paret opp med deltakerne, ble slått av hvor ulike historiene ble.

Gjennom kurset fortalte Ylva flere eventyr for å inspirere og gi eksempler. Alle eventyrene som ble fortalt ble siden gitt som en av historiene de kunne velge.

Gjennomføringen:

De barnehageansatte var lette å motivere og fulle av fantasi. De ga også uttrykk for at dette var nyttig for dem og motiverende.

Tilbakemeldinger:

Bare gode tilbakemeldinger fra Løvenstad! Godt opplegg, engasjerende og inspirerende, lett å gjenbruke, dette bør alle få, fikk en ny opplevelse av eventyr og fortellinger. Sier folket her

Det må vel bety at ingrediensene må ha kommet i passe mengder?

Det har inspirert her i Løvliå også. Nå etterspør de fortellingene her. Kan dere sende dem til oss? På møtet forrige uke planla de videre bruk av bøker og fortellinger. Veldig bra kveld 🌟👍

Da vi gikk fra Torva sa kontaktpersonen til oss at dette er noe de ansatte kan bruke på jobb i morgen.

Våre egne notater etter gjennomføringen:

- Lekne barnehageansatte, de er engasjerte og lett å få med.
- Mange fine samtaler om hva fortelling er og hvordan de bruker det i barnehagen. Det kan være både samlingsstund, og mer spontane uformelle anledninger som ved frokostbordet, i skogen og lignende
- Ringfortellingene hjelper dem til å rive seg løs og å se at det ikke trenger å være vanskelig og perfekt. Vi så at særlig en av oppgavene vi ga dem, satte i gang fantasien hos de fleste.
- Flere ga uttrykk for at de ble friere i formidlingen, lettere å fortelle og frigjøre seg fra boka. Noe som særlig er nyttig for barnehagebarn med varierende grad av konsentrasjon. De får teknikker til å ta til seg en tekst, lære den og være frie. Og gjøre den sin.
- Dette kan brukes med en gang, nyttig for dem. "Dette kan vi bruke på jobb allerede i morgen."
- Poengterte at fortellingen ikke trenger å være lik hver gang og at den ikke trenger å være perfekt. Fortellingene lever sitt eget liv og får nye frie uttrykk.

FILMING AV FORTELLERKURS

Vi valgte å holde fire fortellerkurs (De tre pilotbarnehagene + en ekstra barnehage som meldte interesse) heller enn å lage en omfattende film av kurset. Barnehagene virker uansett ikke som de har tid til å se lange introduksjons- eller kursfilmer, og etter koronapandemien har også mange en viss digital trøtthet. Vi valgte heller å lage noen korte, litt morsomme, videoer som understreker de viktigste poengene fra kurset vårt. Disse er ment som en inspirasjon for barnehageansatte, småskolelærere, foreldre og besteforeldre. Videoene er gjort tilgjengelige blant annet på bibliotekets YouTube-kanal.

DEL 2: Fortellerstunder, lesestunder, verksted og eventyrsirkel

Fra søknaden:

- Lesestund for barnehagebarn i biblioteket. Vår formidler Elin leser en egnet bok for aldersgruppen.

Vi håper å få til en stemningsfull stund der vi også viser barna hvordan det er å være på biblioteket.

- «Eventyrsirkel» i biblioteket med barnehagebarn og foreldre. Vi ser for oss et opplegg der foreldrene deltar aktivt sammen med barna og lager historier. Vi håper med dette å demonstrere hvordan man kan utføre en slik aktivitet sammen med barn, og hvor givende det kan være.

- Levende fortellerstund for barnehagebarn og foreldre i biblioteket. Vår formidler og forteller, Ylva, forteller med bilder og musikk. Formidler Elin bidrar med tegninger og gjennomføring. Ved hjelp av kompetanse fra flyktning- og integreringstjenesten håper vi å kunne gjøre fortellerstunden flerspråklig.

Vår barnebibliotekar Anders tok oppgaven med å arrangere lesestunder for barnehagenes barn i biblioteket. Per dags dato har han fått til å ha to slike lesestunder for barnehagene, og to for barn med foreldre (én på engelsk, og én på norsk). Planen var å ha et fast tidspunkt i uka der barnehagene kunne melde seg på og komme på lesestund. Vi har dog erfart at det er vanskelig for barnehagene å møte dette tidspunktet. Derfor er planen videre å sende en mer åpen invitasjon til barnehagene som kan avtale tid for biblioteksbesøk og lesestund. I tillegg har formidler Elin A og biblioteksjef Gjertrud hatt lesestunder på biblioteket for barn i barnehagealder.

Ylva og Elin A laget sammen fortellerstunden "Rotteprinsessen", som ble vist i de tre pilotbarnehagene og på biblioteket en lørdag for barnefamilier (til sammen 8 fortellerstunder). I "Rotteprinsessen" brukte vi våre ferdigheter og stil til å skape to ulike karakterer som fortalte om hvordan den hvite rotta ble prinsesse på slottet. Sett gjennom tjenestejenta Elin Støvfin og trubaduren Ylvius. Ylva brukte også instrumenter, sang og musikk som virkemiddel, noe som bidro til at vi også fanget de aller minste barna. (Tilbakemelding fra bestemor med to-åring.)

Etter fortellerstunden i biblioteket holdt Elin A fargeleggingsverksted, mens vi avsluttet med eventyrsirkel ledet av Ylva og assistert av Elin derv i laget to historier i sirkel sammen med foreldre og barn, inspirert av tegninger og kosedyr. Eventyrsirkel er et konsept der man lager en fortelling i gruppe sammen. Den ledes av en erfaren forteller som starter eventyret og avslutter det om nødvendig. Noen ganger vil deltakerne selv lage en god slutt, da lar vi den stå. Målet med eventyrsirkel er at alle er sammen om å lage en historie, at deltakerne får en opplevelse av egen kreativitet sammen med andre. Gjennomføringen fungerte, og det ble skapt to fine fortellinger sammen. Vi flettet inn dyr, og eventyrvesen barna foreslo og fargela. Dette konseptet kan gjerne videreutvikles og vi ønsker å gjennomføre et slikt opplegg med fortellerstund, verksted og eventyrsirkel på biblioteket to ganger i året.

	Vi hadde et samarbeid med flyktning og integreringstjenesten i Rælingen, men da Ukraina-krigen startet hadde ikke flyktningetjenesten lenger kapasitet til å bruke ressurser på dette. Vi måtte dermed skrinlegge den flerspråklige delen av prosjektet, og evt. komme tilbake til dette senere. Heldigvis ser vi at vi har skapt et engasjement hos de barnehageansatte som har deltatt på kurset vårt. En av barnehagene har på eget initiativ holdt en flerspråklig fortellerstund (norsk og arabisk) i sin egen barnehage og med egne ansatte. Vi håper nå å få til et samarbeid med disse for å få til noe lignende på biblioteket i fremtiden. Ellers har Ylva gjennomført fem lørdagsfortellerstunder for barn i barnehage og småskolealder. Fortellerstund med verksted og eventyrsirkel i biblioteket: ca. 55 kom (ca.32 barn), i barnehage/småskolealder ca.2-8 år Syv fortellerstunder i barnehagene, med én avdeling per fortellerstund, ca. 18 barn i hver avdeling. Til sammen 9 lesestunder i biblioteket for barn i barnehagealder. DEL 3: Bokformidling Fra søknaden: - <i>Formidling av gode billedbøker til de ansatte i barnehagen. Vår formidler Elin vil gi ansatte tips om nye aktuelle billedbøker, men også råd om aldersfordeling av bøkene, temaer og høytlesning. Det vil være aktuelt å trekke frem flerspråklige bøker, og bøker med mye bilder.</i> - <i>Kurs og bokformidling vil bli filmet og gjort digitalt tilgjengelig på biblioteket YouTube kanal som et kompetansehevingstiltak for ansatte som ikke kan delta og ansatte ved andre bibliotek.</i> Etter å ha pratet med de ansatte i pilotbarnehagene våre, fant vi ut at de liker ideen om å få formidlet bildebøker med tips til temaer og aldersinndelinger. Vi skjønnte også fort at det var vanskelig for barnehagene å få tid til et fysisk besøk e.l. for å utføre dette. Derfor valgte vi heller å lage flere korte videoer som er lagt i en spilleliste på bibliotekets YouTube-kanal og sendt til barnehagene. Slik kan de ansatte kan se boktipsene når det passer for dem. Formidler Elin A er hovedansvarlig for disse videoene, men har også fått hjelp av formidler Ylva, barnebibliotekar Anders og biblioteksjef Gjertrud.
Måloppnåelse	Målene våre: - Sette søkelyset på lesing for mennesker med multikulturell bakgrunn.

- Styrke samarbeidet mellom biblioteket og barnehagene i kommunen.

- Gi kommunens yngste noen gode litterære opplevelser, samt gi foreldre en tilknytning til biblioteket som øker deres lokale tilhørighet. Vi vil også gjøre barnas foreldre bevisste på høytlesning og muntlig fortelling som givende og viktige aktiviteter.

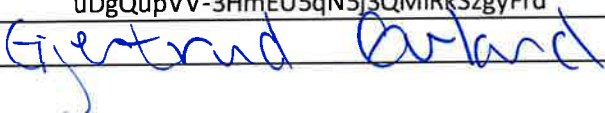
På fortellerkursene opplevde vi at mange av de ansatte med flerkulturell bakgrunn engasjerte seg spesielt for muntlig formidling og satte pris på verktøyene de fikk som lar dem frigjøre seg fra faste tekster. Da vi kom tilbake til den ene barnehagen vi har holdt kurs i, så vi at to av de flerspråklige ansatte der har fortsatt å holde i fortellerfakkelen. Her har de hatt flerspråklig fortellerstund, og vi fikk høre om livlig fortelling der fortelleren stod på bordet og rev barna med i historien sin.

Rotteprinsessen (fortellerstunden for barnehagene) er basert på et eventyr vi fant i boka «Undringsfortellinger fra mange land». Barnehagene vi har besøkt har fått låne denne boka for å la seg inspirere videre. Når vi forteller dette eventyret, har vi brukt mange virkemidler; vi har valgt å være to fortellere som spiller på hverandre ved hjelp av rollespill og dialoger. Vi har også brukt musikk, sang og rekvisitter. Dette har gjort det lettere for barn uten fult utviklet språk/norsk å henge med gjennom historien vår. Tilbakemeldinger fra barnehageansatte får oss til å tro at dette har fungert ganske bra.

Samarbeidet mellom biblioteket og kommunens barnehager er definitivt styrket. Vi har fått god kontakt med pilotbarnehagene våre som også har vært tilgjengelige for oss når vi har ønsket tilbakemeldinger om hvordan prosjektet kan videreføres og utvides i fremtiden. Vi har også funnet en inngangsport gjennom barnehagenes interne nettverk og leder for dette. Barnehagene virker glade for at vi har tatt kontakt og vi får både positive reaksjoner på tilbudene våre, samt ønsker om videre samarbeid og nye tilbud.

Etter at vi flyttet inn i nytt biblioteklokale høsten 2022, har vi holdt åpent hver lørdag og vi fyller disse lørdagene med forskjellige arrangementer for barnefamilier med stor vekt på barn i barnehagealder. De to formidlerne, barnebibliotekaren og biblioteksjefen (som er tidligere barnebibliotekar og formidler) har her bidratt med fortellerstunder og lesestunder. Dette har blitt en del av vår daglige drift. Vi ser at etter hvert som tiden har gått har det blitt kjent blant brukerne våre at det er verdt å komme innom biblioteket på lørdagene. Hver lørdag ser vi stor pågang fra særlig småbarnsfamilier. Én lørdag arrangerte de to formidlerne et omfattende opplegg med fortellerstund, fargeleggingsverksted og eventyrsirkel. Dette ble et stort arrangement, med mange deltakere, og vi føler at vi har fått spesielt god kontakt med både barn og foreldre etter dette.

	Alt i alt føler vi at vi har høy måloppnåelse, og vi gleder oss til å videreføre prosjektet.
Eksempler til etterfølgelse	Vi ser på tilhørighet og felleskap som viktige verdier i et lokalsamfunn der biblioteket er ment å være en viktig aktør samt møteplass. Dette ser vi at vi oppnår når vi i lesestunder og fortellerstunder bruker dramatiske virkemidler, og bygger relasjoner med publikummet vårt. Vi har hatt særlig gode opplevelser med interaktivitet og samskaping når vi har fortellerstunder og eventyrsirkel på biblioteket. Vi ser at det å bruke muntlig fortellerkunst gir oss muligheter for å slippe oss litt løs, og skape engasjement og gode relasjoner til barn, foreldre og barnehageansatte. Det at vi gjør mye i bibliotekets egne lokaler, men også reiser ut til de barnehagene er, gjør at vi har fått god kontakt med folk vi vanligvis ikke møter. Da vi kom i kontakt med barnehagene, dukket det opp spørsmål og ønsker fra de ansatte. Vi tror at vi ved å strekke en arm ut til dem har gitt biblioteket et ansikt og gjort det lettere for barnehagene å ta kontakt med oss. Barnehagene kjenner nå biblioteket bedre og vet, ikke bare hvem vi er, men hva vi kan hjelpe dem med. De fleste barnehagene i vår kommune ligger såpass langt unna biblioteket at det ikke er så lett for dem å besøke oss. Det er en stor fordel for barnehagene at vi kommer ut til dem.
Videreføring	Formidlerne som har jobbet med dette, jobber egentlig mest ut mot kommunens skoler. For å videreføre dette prosjektet er de avhengige av å jobbe litt rundt skolesesongen. Likevel har vi tro på at vi kan få til noe av dette fremover. - Lørdagsarrangementet med fortellerstund, fargeleggingsverksted og eventyrsirkel var stor suksess, og vi planlegger å gjennomføre et slikt arrangement to lørdager hvert år fremover. - Så langt vi har tid, ønsker vi å tilby fortellerstunder hos barnehagene. Håpet er å få til en slags barnehageturné rundt april/mai hvert år. - Barnebibliotekar vil sende ut en invitasjon til barnehagene som gir dem mulighet for å avtale tider for lesestunder i biblioteket jevnt gjennom året. - Vi er i dialog med pilotbarnehagene våre om hvordan vi kan få til å tilby fortellerkurs til de andre barnehagene i kommunen. Kanskje kan vi også arrangere et kurs for viderekomne der vi samler de mest engasjerte ansatte fra hver barnehage. - Vi vil fortsette å lage enkle videoer der vi formidler bildebøker med barnehageansatte og foreldre i tankene. Disse vil bli tilgjengelige på vår YouTube-kanal og blir en del av bibliotekets allerede pågående arbeid med digital formidling. - Vi har fortsatt et håp om å få til en flerspråklig fortellerstund på biblioteket i fremtiden. Kanskje kan vi samarbeide med noen av de ivrige ansatte vi har møtt i barnehagene. - Etter å ha pratet med barnehagene, har vi oppdaget at det er mangel på arrangementer rettet mot de minste barna. Vi har

	en idé om å lage en levende lesestund med musikk for småbarnsavdelingene som kan inngå i barnehageturneen vår.
Regnskap	
Vedlegg	- Bildegalleri - Tekst som ble sendt til barnehagene - Videoer med formidling av bildebøker kan ses her: https://www.youtube.com/watch?v=rTNinqtEDQw&list=PLuDgQupVV-3Hlx1isa7_j9qC1uVYj9J7W - Videoer med tips til muntlig fortellerkunst kan sees her: [URL] https://www.youtube.com/watch?v=pCPIQ_HGU2c&list=PLuDgQupVV-3H2ZJn_L4puZnZc-l7aZjeZ - Trailervideo for forestillingen «Rotteprinsessen» kan sees her: https://www.youtube.com/watch?v=w_rUMQZFNH4&list=PLuDgQupVV-3HmEU5qN5j3QMIRkSzgyFrd
Underskrift	

Vedlegg

Tekst barnehagene fikk i forkant:

Velkommen på kurs i muntlig fortellerkunst!

Ylva og Elin A fra Rælingen bibliotek kommer på besøk med en håndfull lekne fortellerøvelser og noen enkle eventyr. Vi vil boltre oss i fantasi og eventyrlighet. Når dagen er omme har du fått et eventyr du kan fortelle i samlingsstunden, og noen ideer til hvordan du kan lage enkle historier sammen med barna.

Dette er et pilotprosjekt så vi prøver og feiler, og deres tilbakemeldinger vil hjelpe oss å utvikle fortellerkurset så vi kan gi et godt tilbud til flere av Rælingens barnehager.

Ylva Sjaastad er utdannet innen drama, fortellerkunst og musikk og har de siste tjue årene reist rundt og fortalt på skoler, barnehager og bibliotek.

Elin Amundsen er utdannet bibliotekar og vil ta med noen bøker som dere kan bruke i barnehagen. Begge jobber som formidlere ved Rælingen bibliotek.

Vi gleder oss til å besøke dere!